Předpis § 6 lit. b) zákona z 20. listopadu 1917, č. 457 ř. z. jest vykládati v ten smysl, že jest objektivním vymezením povinností nemocenské pokladny, jehož účelem jest chrániti nemocenskou pokladnu před komplikacemi a nepříznivými následky finančními, jež mohou pokladně vzejíti, když se o onemocnění pojištěnce dozví teprve po delší době od počátku nemoci. Toto vymezení jeví pak své účinky nejen vůči pojištěnci, který ohlašovací povinnosti jemu uložené včas nevyhověl, nýbrž i vůči veřejné nemocnici, která se podle § 8, odst. 3. n. z. na nemocenské pokladně domáhá náhrady za léčení a ošetřování pojištěného člena. Positivní oporu pro tento výklad spatřoval nejvyšší správní soud v kategorickém předpisu § 6 b), jenž v rámci předpisů vymezujících souběžně jak nároky pojištěnců, tak i povinnosti pokladen bez jakékoliv výhrady stanoví, že za první den nemoci platí den, kdy nemoc byla hlášena. Jestliže však se zřetelem k systematickému zařazení a znění § 6 b) nutno jest spatřovati v něm zákonnou disposici omezující objektivně povinnost pokladny k pojistným plněním, nelze tomu upírati účinnost vůči veřejným nemocnicím, byť i bylo uznati, že v důsledku toho bude nárok veřejné nemocnice za určitých okolností závislý na hlášení pojištěncově, jež se vymyká z její disposice.

(Nálezy nejv. správ. soudu ze dne 15. ledna 1924, č. 7882/23 a z 9. února 1924, č. j. 15.807/23.)

Závodní výbory.

(Pořádá J. Sirotek.)

K výkladu zákona o osmihodinové době pracovní (zákon ze dne 19. prosince 1918, č. 91 Sb. z. a n.).

I. Zákon o osmihodinové době pracovní vztahuje se na všechny podniky bez ohledu na počet zaměstnanců (velikost podniku).

II. Pod pojmem skutečné či pravidelné doby pracovní jest vyrozumívati dobu, po kterou jest zaměstnanec podle smlouvy se zaměstnavatelem na svém místě, tedy nejen toliko dobu, po kterou trvá skutečná práce, nýbrž i pohotovost k ní.

III. Zákon o osmihodinové době pracovní jest vztahovati na veškerou službu konanou v lékárnách.

Důvody: Po věcné stránce stížnost má za to, že zákon o osmihodinové době pracovní lze vztahovati jen na podniky s velkým počtem zaměstnanců, dále že při posuzování skutečné doby pracovní dlužno rozlišovati dobu, po kterou trvá skutečná práce, od pouhé pohotovosti a od noční služby v lékárnách.

ad I. Stížnost, že citovaný zákon lze vztahovati toliko na podniky s velkým počtem zaměstnanců, jest bezdůvodnou. Zákon v tomto směru nerozlišuje tak, jak stížnost má za to, ani výslovně, ani neposkytuje pražádného podkladu pro to, aby bylo lze důvodně souditi na podobné obmezení v jeho použití. Nemá proto výtka tato opory v zákoně.

ad II. Pokud jde o další výtku stížnosti, jedná se tu o výklad slovního obratu, kterého zákon používá ve svém úvodním ustanovení, totiž o tom, co dlužno vyrozumívati pod skutečnou dobou pracovní zaměstnanců.

Stížnost má za to, že pod tímto pojmem lze rozuměti výhradně dobu, po kterou zaměstnanec koná nepřetržitou, efektivní, intensivní práci a do-

vozuje, že takovou prací není ani ve svém souhrnu denní služba v lékárnách, tím méně pak služba noční.

V tom směru sluší uznati, že obrat skutečná doba pracovní zaměstnanců mohl by na první pohled sváděti k výkladu, že zákon tu má na mysli dobu, po kterou zaměstnanec skutečně pracuje, t. j. dobu, po kterou poskytuje skutečně zaměstnavateli výkony, k nimž byl námezdní smlouvou zjednán a že tudíž výklad, který se snaží podati stížnost, není nesprávným. Hledí-li se však ke znění dalších ustanovení zákona i k úmyslu zákonodárcovu, patrnému z nich, dochází se k závěru jinému.

Již z ustanovení §§ 3 a 4 jest patrno, že zákonu byl znám pojem nepřetržité práce a nepřetržitě provozovaných podniků, s kterými tu operuje a jest tedy důvodně míti za to, že nepoužil-li tohoto výrazu v § 1, kde vymezil svůj základní pojem, že tak učinil zúmyslně a že proto mluvě toliko o skutečné době pracovní zaměstnanců, nechtěl vědomě vysloviti, že by touto dobou byla toliko doba, po kterou práce ta musí býti konána nepřetržitě.

Nezvratného však důkazu o tom, co zákon pod skutečnou dobou pracovní měl na mysli, podává obsah bodu 3. § 7, jenž stanoví způsoby, jakými pravidelná doba pracovní může býti prodloužena, když zaměstnanec jest sice déle na místě služebním (v pohotovosti), ale jeho skutečná práce nevyžaduje více než 6 hodin denně. Není pochyby, že toto ustanovení zákona, mluvíc o pravidelné době pracovní, může míti na mysli toliko tentýž pojem, který označuje § 1 jako skutečnou dobu pracovní, o jejíž prodloužení tu jde a že tedy oběma obraty, totiž pravidelná a skutečná doba pracovní, jest vyjádřen pojem tentýž. V mezích tohoto pojmu zahrnuje však zákon, jak z citovaného předpisu jest nade vši pochybnost jasno, nejen dobu, po kterou trvá skutečná práce, nýbrž jak tato efektivní práce, tak i pohotovost, leda že by nastal výjimečný případ citovaným § 7 normovaný. O takový případ zde nejde. Stěžovatel sice při svém prvním výslechu tvrdil, že kolektivní smlouva o prodloužení doby pracovní mezi magistry a lékárníky existuje, však v odvoláních sice na tom netrval a také ve stížnosti svoji obranu na ničem podobném nezaložil. Nad to je i ze spisů správních patrno, že k takové smlouvě ve skutečnosti nedošlo. Je-li tomu tak, pak platí ustanovení všeobecné, dle něhož, jak již dovozeno, je pod pojmem skutečné či pravidelné doby pracovní vyrozumívati dobu, po kterou jest zaměstnanec podle smlouvy se zaměstnavatelem na svém služebním místě, tedy nejen toliko dobu, po kterou trvá práce skutečná, nýbrž i pohotovosti kní. Jest tudíž mylným názor stížnosti, že dle zákona sluší nezbytně činiti rozdíl mezi efektivní prací a pohotovostí, nýbrž právě naopak jest míti za to, že pod skutečnou dobou pracovní jest vyrozumívati dobu, po kterou dává, dle účelu a povahy konkrétního podniku, zaměstnanec, ve shodě se zaměstnavatelem tomuto svoji pracovní sílu k disposici.

ad III. Dle § 15 platné lékárnické instrukce z 3. listopadu 1808, č. 16.135 a předpisů souvislých jsou lékárny povinny každému ve dne i v noci s ochotou, poctivě a bez otálení léky vydati. Předpis tento nezůstavuje pochyby o tom, že účel a povaha podniků lékárnických vyžaduje nepřetržitý provoz dnem i nocí a že tudíž používá-li majitel lékárny v tomto provozu síly námezdné, jest tato povinna, pokud službu koná, dáti mu svoji pracovní sílu k disposici, aniž by bylo lze učiniti podstatný rozdíl

mezi službou denní a noční. Je-li tomu tak, pak nelze než uznati nejen dobu služby denní, nýbrž i dobu služby noční, konané v lékárnách za skutečnou dobu pracovní ve smyslu zákona č. 91 z r. 1919, resp. nařízení čís. 499 z r. 1921. Nelze proto po objektivní stránce pochybovati o tom, že zákon o osmihodinové době pracovní jest vztahovati na veškerou službu, konanou v lékárnách.

(Z nálezu N. S. S. ze dne 8. ledna 1924, č. 22.391/23.)

Různé.

Zaměstnanci zemědělského podniku nejsou pojmově identickými se zaměstnanci zemědělskými.

(§ 4, posl. odst. opatř. Stál. Výb. z 25. VIII. 1920, č. 494 a § 12 nem. zák.)
(Nál. nejv. spr. soudu z 11. III. 1924, č. 4176/23.)

Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí ministerstva pro zásobování lidu v Praze ze dne 24. prosince 1921, č. 46546/11231/21 o zaměstnavatelských příspěvcích ku zlevnění mlýnských výrobků, pro nezákonnost z těchto důvodů:

Platební rozkazy ze dne 30. listopadu 1920, č. 334/V, a ze dne 30. prosince 1920, č. 394/V, předepsala nem. pokl. soukr. úř. a zříz. v P. stěžovateli na základě § 4 opatření stálého výboru Národního shromáždění ze dne 25. srpna 1920, č. 494 sb. z. a n. zaměstnavatelské příspěvky ke zlevnění mlýnských výrobků za měsíc listopad a prosinec 1920 částkou 3536 Kč.

Stěžovatel podal proti těmto platebním rozkazům námitky, udávaje, že osoby zaměstnané u ředitelství panství v T. jsou činny výlučně při polním hospodářství a jeho odvětvích, nikoliv ale při hospodářství lesním, takže zaměstnavatelské příspěvky za ně neměly býti předpisovány. Zákon nečiní rozdílu, zda osoby, o které se jedná, jsou zaměstnány přímo při zemědělské výrobě, či u správy zemědělských podniků ve službě stavební, zeměměřičské, pokladniční a pod., jen když zaměstnány jsou v zemědělském podniku.

Okresní politická správa v T. nevyhověla námitkám stěžovatelovým, ježto příspěvky, jak ze seznamu ředitelství předloženého jest zřejmo, byly předepsány za osoby, které nejsou přímo, t. j. výhradně zaměstnány při polním hospodářství.

Odvolání, jež proti tomuto rozhodnutí stěžovatel podal, zamítla z. p. správa, ježto nemocenská pojistná povinnost jest prokázána a nejedná se o zaměstnání výhradně při polním hospodářství, takže není zde podmínky § 11, odst. 3., bod. 1. nařízení z 2. září 1920, č. 500 sb. z. a n.

K námitkám obsaženým v odvolání podotkla z. p. s., že osvobození od příspěvků zaměstnavatelských ve smyslu citovaného předpisu vztahuje se jen na ony zaměstnance, kteří jsou výhradně zaměstnáni při polnohospodářských pracích, tudíž nemůže se v daném případě vztahovati na úředníky, inženýry, zvěrolékaře, zeměměřiče, podrybního, klíčníka, sluhy, tesařského políra, strojníky, baštýře, ovčáky, hlídače, pěšáky, hajiče, lihovarníky a vrátného, třeba tito pracovali výhradně pro panství S.

Proti tomuto rozhodnutí z. správy p. podalo ředitelství panství odvolání k min. pro zásobování lidu, jež odvolání zamítlo výnosem ze dne 24. prosince 1921, č. 46546/11231, z důvodů rozhodnutí druhé stolice.

Nejvyšší správní soud o stížnosti panství na základě usnesení svého odborného pléna ze dne 16. února 1924, uvážil takto:

Jedním z prostředků, jímž získána měla býti úhrada nákladu spojeného